

Odpowiedzialna moda - świadoma swego wpływu na planetę

2023-06-23

W czerwcu zaprosiliśmy młodzież krakowskich szkół średnich na warsztaty „Odpowiedzialna moda”, które prowadzi Katarzyna Zajączkowska, autorka książki o tym tytule, wykładowczyni Krakowskich Szkół Artystycznych, twórczyni podcastu o odpowiedzialnej modzie.

Spotkanie podzielone na część wykładową i warsztatową uświadamia uczestniczącej w nim młodzieży, jaki wpływ na środowisko naturalne wywiera przemysł odzieżowy. Pomaga także znaleźć rozwiązania, które stosowane na dużą skalę z pomocą naszych, indywidualnych wyborów mogą ten negatywny wpływ ograniczyć.

W Krakowskim Centrum Edukacji Klimatycznej odbędzie się łącznie 10 spotkań dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Na zaproszenie odpowiedzieli uczniowie następujących szkół: XLI Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, Szkoła w Chmurze, XXIII LO w Krakowie, V LO im. Augusta Witkowskiego, XXIII LO w Krakowie, XI LO w Krakowie, Zespół Szkół Odzieżowych nr 1 w Krakowie, Technikum Komunikacyjne nr 25, Zespół Szkół Gastronomicznych nr 2 im. prof. Odon Bujwida.

Spore zainteresowanie tematem odpowiedzialnej mody sprawiło, że 15 czerwca o 17.30 także w siedzibie Centrum odbyło się dodatkowe spotkanie otwarte, w którym mogli wziąć udział chętni mieszkańcy.

Moda jest w naszym życiu wszechobecna. Nawet sześciolatnie dzieci wiedzą jakie marki ubrań warto wybierać, co dowodzi jak bardzo to co nosimy określa nasz status, jest manifestem, źródłem godności albo wstydu. Pierwotnie ubrania miały chronić nas przed mrozem czy słońcem, dziś przemysł modowy wart biliony, wspomagany przez algorytmy, spowodował nadprodukcję i nadkonsumpcję. Co sprawia, że co sekundę na wysypisko trafia ciężarówka (czasem nawet nowych) ubrań.

Młodzież zdaje sobie sprawę z pułapek szybkiej mody. Obserwuje jaka ilość ubrań trafia na nasz rynek, a także to, że są one coraz tańsze, gorszej jakości i wykonane głównie z poliestru. Fast fashion (szybka moda) poprzez fazę ultra fast fashion przeszła już w real-time fashion. Obecnie tylko 1 procent używanych ubrań przerabia się na nowe. Polityka zwrotów nie sprzyja konsumentom, bo odesłanie zamówienia jest czasem droższe niż sam jego przedmiot.

Jaki jest społeczny koszt taniej mody? W tym roku mija 10 lat od katastrofy budynku Rana Plaza w miejscowości Dhaka w Bangladeszu, gdzie zginęło 1127 osób, głównie kobiety, szyjące dla największych odzieżowych marek w warunkach, w których Europejczycy nie zgodziliby się pracować. Od tego czasu wprowadza się coraz to nowe regulacje prawne chroniące pracowników, ale relacje i doniesienia o niewolniczej pracy np. dzieci w przemyśle modowym wciąż do nas docierają.

Prócz społecznych kosztów moda ma ogromny wpływ na środowisko: od nadprodukcji odpadów, wykorzystania na masową skalę chemikaliów, mikroplastiku przedostającego się do wód po zabijanie zwierząt dla mody i wylesianie Amazonii. Zmodyfikowana genetycznie bawełna rośnie szybciej, ale jej uprawy zużywają więcej wody i pestycydów. Przemysł odzieżowy jest odpowiedzialny nawet za 10 procent światowych emisji CO₂, więcej niż transport lotniczy i

morski razem wzięte.

Wiemy, że możliwy jest rozwój, który nie niesie ze sobą tak dewastujących skutków dla Ziemi i eksploataowania jej ograniczonych zasobów. Receptą jest życie zgodnie z zasadą „Mniej znaczy lepiej”, która jest także tytułem książki Jasona Hickela dedykowanej nadmiernemu konsumpcjonizmowi.

Na co powinniśmy zatem zwracać uwagę? Krytyczniej oceniać przekaz reklamowy, jaki z różnych źródeł codziennie do nas dociera. Warto także racjonalniej planować zakupy odzieżowe i odpowiednio ubrań używać, tak aby służyły nam jak najdłużej.

A tych których już nie chcemy i nie potrzebujemy nie wyrzucać, ale nadać im drugie życie. Postawić na dzielenie się, przerabianie, wpuszczanie w drugi obieg, np. za pośrednictwem legalnych zbiórek. Dobrym przykładem takiej właśnie inicjatywy jest realizowany w krakowskim MPO program odbioru i zagospodarowania tekstyliów „100% korzyści”. Więcej o nim można przeczytać na stronie [MPO Kraków](#).